

1.1 Sivistyspalvelut

1.1.1 Sivistyspalvelut

Sivistyspalveluiden tehtävänä on huolehtia laadukkaista varhaiskasvatus- ja perusopetuspalveluista, lukio-opetuksen järjestämisestä, kirjasto-, kansalaisopisto, liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalveluista. Lisäksi 1.1.2025 alkaen sivistyspalveluiden hallintopalveluihin yhdistettiin aiemmin omana tulosityksikönään toiminut lasten ja nuorten hyvinvointi- ja

perhekeskus Hype, joka sovittaa yhteen lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia tukevat palvelut hallintokuntarajat ylittäen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Toimintaan kuuluu myös liikunta-, nuoriso- ja kulttuurijärjestöjen avustaminen.

Sivistyspalveluiden hallinto

Sivistyspalveluiden hallinnossa hoidetaan varhaiskasvatukseen, esiopetukseen, perusopetukseen, lukioon, kansalaisopistoon, kirjastopalveluihin, vapaa-aikapalveluihin sekä kunnan hyvinvointityöhön liittyviä yhteisiä asioita ja hallintoa. Hallintopalvelussa valmistellaan ja pannaan täytäntöön sivistyslautakunnan päättämiä asioita. Sivistystoimen hallintopalvelut vastaa suunnittelu-, valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä, sekä sivistystoi-

men talous- ja henkilöstöpalveluista. Kunnan hyvinvointityö läpileikkaa kaikkien kunnan palvelualueiden lakisääteiset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävät. Vuonna 2025 tehtiin monialaisessa yhteistyössä kunnan laaja hyvinvointikertomus koko valtuustokaudelta 2021-2025 ja työstettiin uuden valtuustokauden hyvinvointisuunnitelmaa.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

päällikön virka lakkautettiin ja kunnan hyvinvointitehtävien koordinoitua varten perustettiin hyvinvointikoordinaattorin toimi. Lisäksi

Osana sivistyspalveluiden hallinnon uudelleenjärjestelyä tuotannollistaloudellisista syistä palvelu-

HALLINTO- JA SIVISTYSPALVELUT

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Poikkeama
HTV				
Vakituiset	3	4	4,07	0,07
Määräaikaiset	0	0	0	0
Yhteensä	3	4	4,07	0,07

Varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatuspalvelujen tehtävänä on tuottaa ja järjestää monipuolisia ja laadukkaita varhaiskasvatuspalveluja siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin perheiden tarve edellyttää. Varhaiskasvatuspalveluja järjestetään varhaiskasvatustilain sekä esiopetustilain perusopetuslain mukaisesti.

Varhaiskasvatusta järjestettiin vuoden 2025 aikana päiväkodeissa, perhepäivähoitona tai ryhmäperhepäivähoitona sekä kunnallisesti että yksityisesti. Kaikki kuusivuotiaat osallistuivat maksuttomaan esiopetukseen, jota järjestetään sekä päiväkotien että koulujen yhteydessä olevissa yksiköissä. Tilapäistä varhaiskasvatusta tarjotaan niille lapsiperheille, jotka eivät säännöllisesti tarvitse

hoitopaikkaa, enintään viisi päivää kerrallaan. Varhaiskasvatuksen seudullinen yhteistyö lähikuntien kanssa mahdollistaa varhaiskasvatuspalvelujen käytön yli kuntarajojen. Varhaiskasvatukseen kuuluu myös kotihoidon tuki. Kotihoidon tuen maksamisen edellytyksenä on, että lapselle ei ole myönnetty varhaiskasvatuspaikkaa. Kotihoidon tuen maksatus tapahtuu Kelan toimesta.

Vuoden 2025 lopussa varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä oli 1003 lasta. 588 lasta oli kunnallisesti järjestetyn varhaiskasvatuksen piirissä ja 415 yksityisesti järjestetyn varhaiskasvatuksen piirissä. Esiopetusta järjestettiin 207:lle lapselle. Kotihoidon tukea maksettiin vuonna 2025 keskimäärin 203 lapsesta.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

VARHAISKASVATUS

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Poikkeama
HTV				
Vakituiset	129,4	143,7	129,4	-14,2
Määräaikaiset	71,8	34,0	61,0	27,0
Yhteensä	201,2	177,7	190,5	12,8

Varhaiskasvatuksessa on määräaikaista henkilöstöä jonkin verran aiempaa vuotta enemmän johtuen määräaikaisista kesken vuotta palkatusta henkilöstöstä palveluntarpeen tai tuen tarpeiden lisääntymisen vuoksi.

Perusopetuspalvelut

Laukaan 10 peruskoulua järjestävät perusopetusta koskevien lakien ja asetusten sekä opetussuunnitelman mukaista opetusta. Koulut luovat yhdessä kotien kanssa vankan perustan lasten ja nuorten kehitymiselle yksilöiksi ja yhteiskunnan jäseniksi, sekä antavat heille hyvät perusvalmiudet jatkoopinnoille. Edistämme yhdessä vanhempien kanssa oppilaiden osaamista ja hyvinvointia. Vuonna 2025 (Syyslukukausi) pienimmässä koulussa oli oppilaita 71 ja suurimmassa 622. Yhteensä oppilaita Laukaan perusopetuksen luokilla 1-9 oli 20.9.2025 tilastointipäivänä 2745, mikä oli 78 oppilasta vähemmän kuin v. 2024. Lisäksi perusopetuksen yhteydessä toteutetaan esiopetusta, jota sai koulujen ryhmissä 33 oppilasta, mikä oli 3 oppilasta vähemmän kuin v. 2024. Varhaiskasvatusta tarvitsevien lasten esiopetus järjestettiin varhaiskasvatuksen yhteydessä.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

Perusopetuksessa vuoden 2025 aikana lisääntyivät vakituisten henkilötyövuodet arvioidusta 231 htv:stä 239,7:een. Uusia tehtäviä ei perustettu, mutta vuoden aikana täytettiin vakituisesti avoimeksi jääneitä tehtäviä. Samaan aikaan määräaikaisesti täytettäviä tehtäviä jouduttiin täyttämään erityisesti koulunkäynninohjaajien ja erityisopetuksen osalta opetuksen järjestämiseksi lain mukaisesti niin että määräaikaisia oli vuoden lopussa 105 htv, noin 6,2 htv:tä enemmän kuin suunnitelmassa. Lisäksi määräaikaisten henkilötyövuosimäärässä näkyy sijaistarve, joka on jatkunut kouluilla. Määräaikaisten kokonaismäärä kuitenkin väheni vuoden 2024 tasoon nähden 7:llä.

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Poikkeama
HTV				
Vakituiset	232,1	231,0	239,7	8,7
Määräaikaiset	113,1	99,0	105,2	6,2
Yhteensä	345,2	330,0	344,9	14,9

Lukiokoulutus

Lukiokoulutuksen tehtävä on järjestää ja kehittää laadukasta toisen asteen opetusta Laukaassa sekä jatkaa yhteistyötä toisen asteen koulutuksen ja korkea-asteen koulutuksen kanssa Keski-Suomessa. Lukion toimintaa ohjaavat lukiolaki ja -asetukset, opetussuunnitelmien perusteet sekä tunti- ja ylioppilastutkintoa koskevat säädökset.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

Henkilöstön vuosittain vaihtelevaan lukumäärään on vaikuttanut oppimisen tuen ja ohjauksen valtakunnalliset kehityshankkeet (lv 2022-23 ja 2024-25). Jatkossa lukiolain oppimisen tukeen ja ohjaukseen liittyvät opetuksen järjestäjän velvoitteet kasvattavat opetusresurssin tarvetta, mikäli ulkopuolista rahoitusta ei ole tarjolla.

LUKIO

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Poikkeama
HTV				
Vakituiset	17,7	18,0	24,4	6,4
Määräaikaiset	4,5	5,0	3,1	-1,9
Yhteensä	22,3	23,0	27,5	4,5

Kansalaisopisto

Laukaan kansalaisopisto on vapaan sivistystyön oppilaitos, joka tarjoaa matalan kynnyksen harrastus- ja oppimispaiikkoja itsensä kehittämiseen sekä psyykkisen ja fyysisen hyvinvoinnin ylläpitämiseen. Kansalaisopiston tehtävänä on järjestää vapaan sivistystyön lain mukaisesti yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta kaikissa elämänvaiheissa yhteisöllisyyttä ja osallisuutta korostaen.

Kansalaisopiston toiminta on osa kunnan sivistyspalveluja ja kunnallista lähipalvelua. Opistolla on merkittävä rooli yhteisöllisenä elinikäisen oppimisen mahdollistajana ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäjänä. Se tarjoaa opetusta ensisijaisesti aikuisväestölle, mutta tarjontaa on myös lapsille ja nuorille. Toiminnassa otetaan huomioon

paikalliset tarpeet niin, että opetusta pyritään järjestämään mahdollisuuksien mukaan eri taajamissa.

Kansalaisopisto osallistuu ikääntyvien yliopiston verkkoluentojen järjestämiseen yhteistyössä Jyväskylän kesäyliopiston ja lähiluentojen osalta Laukaan seurakunnan kanssa. Lisäksi opisto tarjoaa lasten ja nuorten yleisen oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta käsityössä, kuvataiteessa ja teatteritaiteessa.

Opisto osallistuu erilaisiin koulutusta tukeviin alueellisiin kehittämishankkeisiin ja järjestää tarvittaessa tilauskoulutusta. Kunnan henkilöstöä se palvelee järjestämällä henkilöstölle ensiapukoulutusta.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

KANSALAIISOPISTO

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Poikkeama
HTV				
Vakituiset	4,5	4,5	4,5	0,0
Määräaikaiset	26,5	25,0	25,5	0,5
Yhteensä	31,0	29,5	30,0	0,5

Määräaikaisten opettajien määrä määräytyi toteutuneiden kurssien ja opetustuntimäärän mukaan.

Kirjastopalvelut

Laki yleisistä kirjastoista (1492/2016) ohjaa kirjastopalveluiden tuotantoa. Kirjasto on matalan kynnyksen hyvinvointipalvelu, joka tarjoaa asiantuntevan henkilökunnan ja monipuolisen aineistokoelman lisäksi tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan.

Kirjasto tukee lukemisharrastusta ja oikeutta tiedonsaantiin. Kirjasto takaa kansalaisten sivistyksellisiä perusoikeuksia ja lisää yhteisöllisyyttä. Lukutaitotyötä toteutetaan resurssien puitteissa.

Keski-kirjastojen strategia 2024–2027 ja Pike-kirjastojen visiotyö ohjaavat osaltaan toimintaa. Sivistyslautakunnan v. 2022 hyväksymä kehittämissuunnitelma vuosille 2022 – 2026 linjaa soveltuvilta osin kirjaston toimintaa.

Vuoden 2025 tärkeimmät painopisteet olivat pääkirjaston omatoimikirjasto- ja peruskorjausremontin valmistuminen ja kirjaston tapahtumien (muun

muassa kirjavinkkaus ja sanataide) lisääminen hankerahoituksella sekä tiedotukseen panostaminen.

Kirjasto pyrki kehittämään talousarvion puitteissa:

- monilukutaitotyötä erityisesti lapsille ja nuorille
- omatoimikirjastopalveluita
- mahdollisimman monipuolista aineistokokoelmaa
- paikallista, seudullista ja muuta yhteistyötä
- tiedotusta ja somenäkyvyyttä
- tapahtumatuotanto toteutettiin henkilökunnan omana työnä sekä hankerahoituksella, tapahtumat ovat tärkeä osa kirjaston näkyvyyttä

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

KIRJASTOPALVELUT

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Poikkeama
HTV				
Vakituiset	9,75	10	8	-2
Määräaikaiset	1,51		1,75	1,75
Yhteensä	11,26	10	9,75	-0,25

Vakituisissa on huomioitu 1 työntekijän pitkä virkavapaa. Määräaikaisissa on mukana tukityöllistetyt ja määräaikaisesti kirjaston varoin palkatut sekä kuntouttavan työtoiminnan tekijät.

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on järjestää kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluita sekä ylläpitää monipuolisia vapaa-ajan tiloja. Toiminnan tavoitteena on edistää harrastamista ja palvelujen saatavuutta, vahvistaa kuntalaisten hyvinvointia sekä tukea aktiivista arkea ja yhteisöllisyyttä. Toiminta on tavoitteellista ja ennaltaehkäisevää, sisältäen ohjausta, tukea ja osallisuuden vahvistamista.

Kulttuuripalveluiden tuottamista toteutettiin valtuuston syksyllä 2023 hyväksymän kulttuuriohjelman mukaisesti. Kulttuuripalveluissa vahvistettiin yhteistyötä paikallisten yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa sekä tuettiin omaehtoista kulttuuritoimintaa. Kulttuuriviikot järjestettiin toista kertaa elo-syyskuun vaihteessa, ja viikkojen 40 eri tapahtumaan osallistui yhteensä noin 8 000 kävijää. Culture in Nature -hankkeessa jatkui luonto- ja kulttuurimatkailun edistäminen yhdessä elinkeinopalvelujen ja yhdyskuntatekniikan sekä yritys-toimijoiden kanssa.

Liikuntapalveluissa luodaan kuntalaisille monipuolisen liikkumisen edellytyksiä ja siten edistään kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia eri ikäryhmissä. Palvelut sisältävät ohjattua ryhmäliikuntaa, liikuntaneuvontaa, vertaisohjattua liikuntaa ja tapahtumia eri puolilla Laukaata. Ryhmäliikunnan järjestämisessä painopiste on erityisryhmissä. Hyvinvointiohjaajien työn kautta vahvistetaan lasten ja nuorten hyvinvointia, osallisuutta ja liikunnallisia valmiuksia kouluissa ja muussa arjessa. Liikuntapalveluita kehitettiin useiden hankkeiden ja verkostotyön avulla sekä tiiviissä yhteistyössä kunnan muiden hallinnonalojen, yhdistysten ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa. Liikuntapalveluketjua vahvistetaan jatkuvan kehittämisen keinoin monipuoliseksi, toimivaksi ja kuntalaisten tarpeita vastaavaksi.

Nuorisopalveluissa järjestettiin perusnuorisotyötä, koulunuorisotyötä, etsivää nuorisotyötä, nuorisotyön hanketoimintaa sekä monenlaisia ta-

pahtumia. Perusnuorisotyö sisältää nuorisotilatoiminnan, leiritoiminnan, kerhot ja erilaiset ryhmätoiminnot sekä liikkuvan nuorisotyön. Toiminnan painopisteenä on nuorten osallisuuden vahvistaminen, turvallisten vapaa-ajanviettomahdollisuuksien tarjoaminen sekä nuorten tukeminen eri elämäntilanteissa. Etsivä nuorisotyö tukee nuoria yksilöllisesti ja tarjoaa ohjausta koulutukseen, työelämään tai muihin palveluihin hakeutumisessa. Koulunuorisotyötä toteutetaan osana koulujen arkea vahvistaen nuorten osallisuutta, yhteisöllisyyttä sekä kouluun ja vapaa-ajan toimintoihin kiinnittymistä. Nuorisopalveluiden toteuttamisessa tehdään tiivistä yhteistyötä koulujen ja oppilaitosten, työllisyyspalveluiden, hyvinvointialueen, työllisyysalueen, seurakunnan, yhdistysten ja muiden nuorten parissa toimivien tahojen kanssa.

Vapaa-ajan tilojen tarjoaminen kuntalaisille ja yhdistyksille on yksi kunnan tärkeistä, lakisääteisistä tehtävistä. Vuonna 2025 vapaa-ajan tiloissa oli yli 16 000 vakiovuoroa ja 1 650 tapahtumaa, kunto-saleilla yli 56 000 käyntiä ja nuorisotaloilla 3 200 käyntikertaa. Multamäen leirikeskus oli käytössä yhteensä 168 päivänä. Kunnan tarjoamissa tiloissa järjestettiin monipuolista yhdistys-, harrastus- ja tapahtumatoimintaa.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

Vapaa-aikapalvelujen henkilöstö väheni merkittävästi vuonna 2025. Liikuntapaikanhoidon henkilöstö siirtyi 1.4.2025 aloittaneeseen teknisten tukipalveluiden yhtiöön. Määräaikaisten työntekijöiden määrä liikunta- ja nuorisopalveluissa väheni talousarvioon nähden 37 % (10 htv), millä on ollut merkittävät vaikutukset palveluihin etenkin nuorisotilatoiminnassa.

VAPAA-AIKAPALVELUT

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA		TP 2024	TA 2025	TP 2025	Poikkeama
HTV					
	Vakituiset	11,8	19,5	11,9	-7,6
	Määräaikaiset	21,1	26,0	16,4	-9,6
Yhteensä		32,9	45,5	28,3	-17,2

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Varhaiskasvatus

Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna (TA)	Mittarit/indikaattorit (TA)	Lähtötaso/tavoitetaso (TA)	Tavoitteen toteutuminen (TP)
Sähköisen asioinnin ja asiakasohjauksen kehittäminen osana sujuvan asioinnin kehittämistä ja kuntastrategian tavoitteita.	Asiakkailta ja henkilöstöltä kerätään säännöllistä palautetta erilaisin kyselyin. Palautepalvelun, asiakaskyselyjen ja päivittäisten kohtaamisten kautta tulleet palautteet ja niiden käsitteleminen.	Sähköisiä palveluja on kehitetty vuodesta 2020 alkaen. Uusia, työtä sujuvoittavia järjestelmiä on otettu käyttöön ja niillä on parannettu esimerkiksi henkilöstön työvuorosuunnittelua. Effica- varhaiskasvatusjärjestelmä poistuu käytöstä, ja järjestelmän korvaa EdLevo-sovellus. Palveluprosessien tarkasteleminen, sujuvoittaminen ja kehittäminen. Kehittäminen jatkuu edelleen vuoden 2025 aikana.	Järjestelmien sähköistäminen toteutunut suunnitellusti. Sähköisten järjestelmien toimivuus ajoittain haasteena, aiheuttaa yhteydenottoja ja viivästystä. Palvelua on keskitetty enemmän yhteissähköpostiin, joka mahdollistaa lomien vuorottelun sekä paremman työn suunnittelun sekä organisoimisen.
Hyvinvoiva henkilöstö laadukkaana varhaiskasvatuksen tuottajana. Henkilöstön jaksamisen ja työhyvinvoinnin edistäminen. Henkilöstön pysyvyyden turvaaminen ja henkilöstösaatavuuden parantaminen.	Säännölliset työhyvinvointikyselyt ja kehityskeskustelut. Palautteiden säännöllinen käsittely työyhteisö- ja koko varhaiskasvatuksen tasolla. Henkilöstön toteuttamaitsearviointi osana oman työn kehittämistä.	Henkilöstön poissaolojen seuranta ja resurssin tarkasteleminen. Henkilöstön vaihtuvuuden minimoiminen ja veto- ja pitovoimatekijöiden kehittäminen. Riittävät resurssit ja toimiva varahenkilöjärjestelmä toiminnan ja laadun varmistajana.	Tavoite on osittain toteutunut. Mittareiden osalta asiaa on seurattu suunnitellusti. Henkilöstössä on tapahtunut vaihtuvuutta ja resursointiin on vaikuttaneet voimassa olevat ohjeet tiivistämisestä ja rekrytoinneista. Henkilöstöä on koulutettu ainoastaan maksuttomien, sisäisten koulutusten heikon taloustilanteen vuoksi.
Palvelukulttuurin kehittäminen Lakisääteisen tuen toteuttaminen varhaiskasvatuksessa.	Yksikkökohtaiset toiminta- ja kehittämissuunnitelmat.	Viime vuosina varhaiskasvatuksessa on tapahtunut paljon lakiin ja palveluntuotantoon liittyviä muutoksia ja	Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tuen uudistuksen lainsäädännön muutos on toteutunut suunnitellusti.

	Asiakastyytyväisyyskyselyt teemoittain arvioinnin kohteiden mukaisesti. Henkilöstöltä kerättävä palaute, henkilöstön kehityskeskustelut.	uudistuksia. Tavoitteena on, että eri toimijoiden rooleja selkeytetään, palvelun sujuvoittamista kehitetään ja yhteistyötä vahvistetaan eri toimijoiden kanssa sekä varhaiskasvatuksen sisällä, että ulkoisten tahojen kanssa. Lapsikohtaisen tuen toimintamalleja kehitetään edelleen.	Esiopetuksen erityisopetukseen on suunnattu resursseja vahvistaen uuden lainsäädännön mukaista tukea lapsiryhmissä.
--	--	--	--

Perusopetus

Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna (TA)	Mittarit/indikaattorit (TA)	Lähtötaso/tavoitetaso (TA)	Tavoitteen toteutuminen (TP)
Osaamisen ja toimintamallien kehittäminen tuen tarpeissa olevien lasten osalta.	Oppilaiden poissaolojen seuranta Kouluterveyskysely Peruskoulun päättäneiden sijoittuminen toiselle asteelle	Poissaolojen seuranta-järjestelmä on käytössä ja sitä kehitetään. Hyvinvoinnin vuosikello on käytössä, tavoitetaso on, että hyvinvoinnin paraneminen näkyy kouluterveyskyselyssä ja koulujen omissa arvioinneissa. Peruskoulun päättäneiden tavoitetaso 100% sijoittuminen toiselle asteelle.	Toteutunut. Poissaolojen seurantajärjestelmä toteutunut. Hyvinvoinnin vuosikello toteutunut. Peruskoulun päättäneiden sijoittuminen toteutunut viimeistään jälkiohjauksen kautta.
Osallistutaan työyhteisöhyvinvointikyselyyn. Toteutetaan edellisen työhyvinvointikyselyn pohjalta tehdyt toimitasuunnitelmat. Tuetaan johtamistyötä.	Työhyvinvointikyselyn tulokset verrattuna edellisiin tuloksiin. Toteutuneet toimenpiteohjelmat. Palautekysely esihenkilöille johtamisen tuesta.	Lähtötaso: edelliset työhyvinvointikyselyn tulokset. Tavoitetaso: Parempi työhyvinvointi	Toteutunut. Tavoitetasossa ei merkittävää muutosta, ollut hyvällä tasolla edelleen.

Lukio

Tavoite 1: Kehittää oppimisen tuen ja ohjauksen toimintamallia lukiossa niin, että kaikilla nuorilla olisi mahdollisimman yhdenvertaiset mahdollisuudet oppia ja kehittyä.

Tavoitteeseen pääseminen edellyttää turvallisen oppimis- ja kasvuympäristön rakentamista. Se edellyttää osaavat aikuiset tunnistamaan ja autamaan nuoria oppimisen haasteissa. Lisäksi nuorten oppimisen taidot ja kyky yhteisölliseen oppimiseen ovat keskiössä.

Tavoitteen saavuttamiseksi käytettäneen ulkopuolisia osaamisverkostoja.

Toteutuminen: Oppimisen tuen ja ohjauksen toimintamallia pystyttiin kehittämään ulkopuolisella rahoituksella. Kehitystyöstä saadut kokemukset, kuten esimerkiksi yhteisöllisen oppimisen ja oppimaan oppimisen taitojen harjoittelu, motiiviklinikat ja yhteisöllisyyspalkin hyödyntäminen erilaisiin tapaamisiin, ro-tunteihin, opinto-ohjaukseen, tukiopetukseen sekä nuorisotyöntekijän toiminta nuorten kanssa, rakensi osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia tukevaa oppimiskulttuuria lukiossa merkittävästi.

Tavoite 2: Kehittää opetussuunnitelma mukaisia oppiaineitten rajat ylittäviä, geneerisiä taitoja, yhdessä tekemisen ja ongelmaratkaisun taitoja kehittäviä kursseja. Opintokokonaisuuksien taustalla on työelämän osaamisvaatimusten nopea muutos.

Tavoitteen saavuttamiseksi käytettäneen ulkopuolisia osaamisverkostoja ja mahdollista hankerahaa.

Toteutuminen: Yliopiston osaamisverkostot mahdollistivat erityisesti opiskelijoiden toivojen yksittäisten soveltavien kurssien järjestämisen. Yliopiston kanssa järjestettiin muun muassa kaksipäiväiset projektipäivät, joissa teemana oli tulevaisuus ja toivo. Hankeraha mahdollisti myös opiskelijoiden vierailukäynnit yliopistolla ja ammattikorkeakoululla.

Tavoite 3: Lukion kurssitarjonnan monipuolistaminen ja lukiokoulutuksen kiinnostavuuden lisääminen nuorille. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää opetusresurssien kasvattamista niin, että Laukaan lukio saavuttaa Keski-Suomen lukioden keskimääräisen tason.

Toteutuminen: Tavoite osoittautui epärealistiseksi pienen opetusresurssin vuoksi. Myönnetyllä resurssilla oli mahdollista järjestää vain pakolliset opetussuunnitelman mukaiset kurssit ja joitakin ylioppilaskirjoituksiin valmentavia kertauskursseja. Laaja-alaisia ja työelämän nopeaan muutokseen valmiuksia antavaa opetustarjontaa ei pieni opetusresurssi mahdollistanut.

Toiminnallinen tavoite suunnitelma- vuonna (TA)	Mittarit/indikaattorit (TA)	Lähtötaso/tavoite- taso (TA)	Tavoitteen toteutuminen (TP)
Positiivisesti ja pal- vellen: 1) Tarjoamme läm- minhenkisiä ja kan- nustavia kohtaami- sia niin opiskelijoille kuin opettajille lu- kion arjessa.	1) Opiskeli- joiden pa- lauteky- selyt (määrälli- set ja tar- kentavat	1) Tavoitte- seen pyri- tään mm. tarjoamalla opiskelijoille yliopiston tunne- ja vuorovaiku-	1) Lukioyhteisön lämminhenkisyy- destä ja kannustavuudesta saatiin erinomaista palautetta opiskeli- joilta kerätystä kouluterveysky- selystä 2025. Palaute oli niin Keski-Suomen lukioden kuin val- takunnan lukioden välisessä ver- tailussa mairitteleva.

2) Työyhteisömme on rohkaiseva, myönteinen ja työntekijöitä arvostava.	laadulliset kyselyt).	tuskoulutusta vuosittain.	2) Tavoitteen saavuttamisesta kertoo työhyvinvointikyselyn tulokset 2025: Työyhteisössä vallitsee luottamuksellinen ilmapiiri (4,8/5), työyhteisössä pystytään käsittelemään ja ratkaisemaan ristiriitoja (4,7/5), opettajat kokevat ilmapiirin esihenkilön kanssa luottamukselliseksi (4,8/5), opettajat kokevat esihenkilön toiminnan puolueettomaksi ja oikeudenmukaiseksi (4,6/5), ja esihenkilö keskustelee riittävästi työhön ja työyhteisöön liittyvistä asioista (4,6/5). Lisäksi 100 % vastaajista suosittelee nykyistä työpaikkaa tuttavilleen.
	2) Opettajien vuosittainen työhyvinvointikysely (määrälliset ja tarkentavat laadulliset kyselyt).	2) Tavoitteen pyrittään kaikissa kohtaamisissa lukion arjessa.	

Kansalaisopisto

Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna (TA)	Mittarit/indikaattorit (TA)	Lähtötaso/tavoitetaso (TA)	Tavoitteen toteutuminen (TP)
Kurssitarjontaa monipuolisesti kouluikäisistä kaikenikäisiin aikuisiin aliedustetut ryhmät huomioiden.	Asiakaspalaute, systemaattinen kurssiarviointi, toteutuneet yhteistyömuodot	Asiakaspalautteen ja arvioinnin tuloksia hyödynnetään seuraavan lukuvuoden ja opinto-ohjelman suunnittelussa.	Tavoite toteutui täysin: Asiakaskysely toteutettiin keväällä 2025, tulokset koostettiin ja niitä hyödynnettiin lv 2025-2026 opinto-ohjelman suunnittelussa.
Laadukkaita ja kehittyviä opiskelu- ja harrastusmahdollisuuksia koko aikuisväestölle.	Asiakaspalaute, systemaattinen kurssiarviointi, toteutuneet yhteistyömuodot.	Laadukas ja monipuolinen kurssitarjonta eri ainealueissa kurssiarviointia hyödyntäen ja olemassa olevien yhteistyökumppaneiden kanssa. Kurssitarjonnasta tiedottaminen käytettävissä olevissa tiedotuskanavissa.	Tavoite toteutui täysin: Opinto-ohjelmassa oli tarjolla opetustuntimäärän puitteissa erilaisia kursseja eri ainealueissa ja eri puolilla Laukaata. Olemassa olevia ja uusia yhteistyökumppaneita hyödynnettiin toiminnan toteutuksessa. Kurssitarjonnasta tiedotettiin kansalaisopiston tiedotuskanavissa.

<i>Hyvinvoiva, ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö laadukkaiden kansalaisopistopalvelujen tuottajana.</i>	<i>Säännölliset kehityskeskustelut ja yhteydenpito henkilöstöön, sekä säännöllisesti toteutetut (tuntiopettajien) palautekyselyt ja niiden tulosten arviointi.</i> <i>Koulutuksiin osallistuminen</i> <i>Kansalaisopiston kehittämissuunnitelma, ja tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma</i>	<i>Riittävät henkilöstö- ja kouluttautumisresurssit sekä mahdollisuudet työhyvinvoinnista huolehtimiseen.</i>	<i>Tavoite toteutui osittain: Henkilöstöä oli riittävästi opetustuntimäärätavoitteeseen peilaten. Kehityskeskustelut toteutettiin vakituisen henkilöstön osalta ja tuntiopettajilta saatua palautetta hyödynnettiin kehittämistyössä.</i> <i>Kunnan taloustilanteesta johtuva osallistumismahdollisuuden rajaaminen vain välttämättömiin koulutuksiin heikensi henkilöstön kouluttautumista jonkin verran.</i> <i>Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehdittiin resursien puitteissa.</i>
--	--	--	--

Kirjastopalvelut

Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna (TA)	Mittarit/indikaattorit (TA)	Lähtötaso/tavoitetaso (TA)	Tavoitteen toteutuminen (TP)
<i>Huolehditaan ennakoivasti henkilökunnan jaksamisesta</i>	<i>Työhyvinvointikyselyt, arjen tilanteiden purku työyhteisössä, koulutukset</i>	<i>Pyrintään aiempaa parempaan työhyvinvointiin haastavassa tilanteessa. Tehtävien karsinta.</i>	<i>Toteutunut tehtävien karsinnan osalta. Työhyvinvointikyselyn tulos huonontunut säästöjen myötä.</i>
<i>Saadaan vakiinnutettua pääkirjaston omatoimikirjaston toiminta</i>	<i>Henkilöstö- ja aikaresurssin selvitys</i>	<i>Omatoimikirjasto toimii pääkirjastolla hyvin 6/2025</i>	<i>Toteutunut. Rutiinit selkiytyneet. Järjestyshäiriöt ja tekniset ongelmat työllistyneet. Palveluaika vähentynyt.</i>
<i>Jäljelle jäävien (toiminta)vaihtoehtojen mahdollistama toiminnallinen vertailu ja kokeilu, uusien toimintamallien selvitys</i>	<i>Resurssin riittävyys (henkilöstö / aika)</i>	<i>Henkilöstökyselyt / asiakaskyselyt / arjen havainnointi</i>	<i>Toteutunut osin. Toteutettu vuosittainen asiakaskysely. Henkilöstökysely näytti resurssivajeen seuraukset. Kokeiluihin eivät resurssit riitä, minimitoiminnot.</i>

Vapaa-aikapalvelut

Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna (TA)	Mittarit/indikaattorit (TA)	Lähtötaso/tavoitetaso (TA)	Tavoitteen toteutuminen (TP)
<i>Sähköisten palvelujen kehittäminen osana sujuvaa asiakaspalvelua</i>	<i>Arviointikyselyt ja asiakaspalautteet. Palautepalvelun käyttömäärät.</i>	<i>Lähtötaso: Vapaa-aikatoimen tilapalvelut ovat osin sähköistyneet,</i>	<i>Tavoite on toteutunut.</i> <i>Vapaa-aikapalveluiden tilapalvelut toimivat sähköisesti.</i>

sekä järjestö- ja yritysyhteistyötä. Monipuoliset ja riittävän kohdenetut viestintäkanavat palveluista tiedottamiseen, palautteen keräämiseen sekä asukkaiden osallistamiseen. Talouden aktiivinen seuranta Hyvinvoivat työntekijät, jotka tuottavat ja kehittävät monipuolisia laadukkaita vapaaajan palveluita kuntalaisille	Käyttöön otetut kulttuurin, liikunnan ja nuorisopalveluiden omat somekanavat Nettisivujen ja somekanavien kävijämäärät. Yksikköjen ja kuntatason toiminta- ja kehittämisuunnitelmat ja niiden seuranta ja arvioinnit Yksikköjen ja kuntatason toiminta- ja kehittämisuunnitelmat, talousarviot ja tilinpäätökset. Tilastoaineistot, tilojen käyttäjämäärät, tapahtumien kävijämäärät. Säännölliset työhyvinvointikyselyt ja kehityskeskustelut, palautteiden säännöllinen käsittely työyhteisössä. Asiakaspalaute, toteutuneet yhteistyömuodot, kehittämishankkeiden määrä ja niiden vaikuttavuuden arviointi. Tilastoaineistot, tilojen käyttäjämäärät, tapahtumien kävijämäärät, toiminnan määrä. Asiakaspalauteet ja kyselyt	mutta edelleen osin paperin ja sähköpostin varassa. Vapaa-aikatoimen tiedotus on kaipahtavaa, ei-systemaattista ja muutaman henkilön varassa sekä toteutuu Vatti-profiililla. Tavoitetaso: Vapaaajan tilapalvelut toimivat sähköisesti (pts). Vapaa-aikapalveluista (kulttuuri, liikunta, nuorisot) saa kohdennettua ja monipuolisesti tietoa. Palvelualueen profiilia uudistetaan. Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluilla on omat somekanavansa. Kuntalaisilla, järjestöillä ja yrityksillä on useita palautteen antamisen ja osallistumisen tapoja. Kehittämistyön ja hankkeiden avulla pystytään tekemään palveluita paremmin näkyväksi sekä osallistamaan kuntalaisia entistä paremmin toimintaan.	köisesti. Avustushakemuksista lähes kaikki tulevat sähköisesti. Vapaa-aikapalveluiden viestintään on luotu vuosikello ja vastuita on jaettu. Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluilla sekä Multamäen leirikeskuksella on omat somekanavansa. Palautepalvelun käyttömäärät ovat lisääntyneet. Tavoite on toteutunut. Talouden seurantaa on lisätty ja systematisoitu. Tavoite on toteutunut osittain. Palveluiden näkyväksi tekemiseen ja osallistamiseen on panostettu. Työntekijöiden työnkuvien selkeyttämiseen ja rajaamiseen, sisäiseen viestintään ja ennakkoivaan työhyvinvointiin on panostettava edelleen.
--	--	--	--

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Sivistyspalveluiden hallinnon tulot toteutuivat suunnitellusti. Tulot koostuivat OAJ:n kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti alueasiamiehen työajan korvaamisesta kunnalle. Toimintakulut ylitettiin 2.400 eurolla (0,6%), ja tämä koostui palvelujen ostoista. Tämän johdosta myös talousarvion toimintakate ylitettiin 2.000 eurolla. Toteutunut toimintakate oli 416.000 euroa.

Varhaiskasvatuksen toimintakate ylittyi talousarviovuonna 2025 yhteensä 197.600 euroa.

Toimintatuottoja kertyi yhteensä 745.200 euroa, joka oli 15.800 euroa alle arvioidun.

Toimintatuottoja varhaiskasvatusmaksuista kertyi 19.600 euroa yli arvioidun, yhteensä 419.700 euroa. Huomioitavaa varhaiskasvatusmaksujen kohdalla on, että tuotto on viime vuosina huomattavasti vähentynyt. Esimerkiksi vuonna 2018 on varhaiskasvatuksen maksutuottojen kertymä ollut 901.600 euroa. Muutos johtuu varhaiskasvatusmaksuihin tehdystä päätöksistä nostaa tuloarvoja, jolla on perheen maksuosuutta vähentävä vaikutus.

Kotikuntakorvauksia kertyi 260.300 euroa, 43.700 alle arvioidun. Kotikuntakorvauksia kertyy pääosin sijoitettujen lasten varhaiskasvatuksen järjestämiskustannuksista, jotka varhaiskasvatuksen järjestäjällä on oikeus laskuttaa täysimääräisesti. Lasten sijoittumisesta ja palvelutarvetta on mahdotonta täysin arvioida, ja siihen vaikuttaa mahdolliset kesken vuotta muutot pois Laukaasta.

Hanketuottoja kertyi yhteensä 61.300 euroa. Hanketuotot sisältävät varhaiskasvatuksen tasa-arvoavustuksen, jota on hyödynnetty varhaiskasvatuksen ryhmäavustajien palkkakuluihin.

Toimintakuluissa suurin kuluerä ovat henkilöstökulut. Henkilöstökulujen osuus vuonna 2025 oli yhteensä 7.661.500 euroa. Henkilöstökulut toteutuivat 59.500 suurempana kuin talousarvioon arvioitu summa. Suurimmat ylitykset henkilöstökustannuksissa olivat Vehniän päiväkodilla, johon lisättiin 1.8.2025 alkaen varhaiskasvatuspaikkojen myötä

henkilöstöä 2 htv:n verran. Ylitystä henkilöstökustannuksiin on muodostunut myös varhaiserityiskasvatuksen kustannuspaikoilla kesken vuotta palkattujen määräaikaisten ryhmäavustajien vuoksi. Henkilöstökuluja pyrittiin minimoimaan siirtelemään henkilöstöä tarvittaessa yksiköstä tai ryhmästä toiseen, joka osaltaan vähensi kustannuksia sijaiskuluissa.

Henkilöstökuluissa pystyttiin pienentämään merkittävä määrä henkilöstön lomapalkkavelkaa tehostetulla lomien suunnittelulla.

Palvelujen ostojen osuus vuonna 2025 on ollut 6.611.700 euroa. Ylitystä palvelujen ostoissa on ollut 223.000 euroa ja ylitys on muodostunut palvelurahan kuluista sekä osittain ennakoimattomista ostopalvelukustannuksista. Palvelurahan laskutus ei ole syksyn 2025 ajan ollut täysin ajantasainen, jolloin kulujen arviointi on paikoitellen ollut haasteellista. Ennakoimattomat ostopalvelukustannukset muodostuvat Laukaasta muihin kuntiin sijoitettujen lasten varhaiskasvatuksen järjestämiskustannuksista, jotka osoitetaan lapsen kotikunnalle. Laukaasta sijoitettujen lasten määrää ja tilannetta on hankalaa etukäteen tarkasti arvioida, ja usein laskutettavat kustannukset sisältävät varhaiskasvatuspaikan lisäksi muita tukipalveluja, kuten avustajakuluja.

Aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa jäätiin 22.737 euroa alle arvioidun rajoittamalla merkittävästi kaikkia hankintoja. Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin kului vuonna 2025 yhteensä 70.600 euroa.

Avustukset pitävät sisällään kotihoidon tuen kustannuspaikat. Maksetut avustukset toteutuivat 18.800 euroa arvioitua pienempänä, yhteensä avustuksia maksettiin 676.200 euroa.

Muita toimintakuluja kertyi vuonna 2025 yhteensä 2.230.000 euroa, joka oli 15.000 euroa enemmän kuin talousarvioon 2025 oli arvioitu. Muut toimintakulut pitävät sisällään sisäiset vuokrat ja kiinteistöjen siivous- ja ylläpitokustannukset joissa tapahtui pientä ylitystä.

Perusopetuksessa annetun opetuksen määrää vähennettiin syksyllä 2025. Erityisen tuen määrää oli kuitenkin lisättävä perusopetuslain oppimisen tuen uudistuksen takia sekä koulunkäynninhajaajien määrää oli lisättävä vuoden kuluessa suunnitellusta.

Perusopetuksen toimintakate oli 34.177.000 miljoonaa euroa. Toimintakate ylittyi 575.000 euroa (1,7 %). Tuloja perusopetukseen kertyi 256.000 euroa ennakoitua enemmän, joka koostui pääosin arvioitua suuremmista kotikuntakorvauksista. Tärkeimpänä hankerahoituksena olivat valtion opetuksellisen tasa-arvon edistämiseen osoitettu tuki, sekä koulujen kerhotoimintaan sekä oppilaiden harrastamiseen kohdennetut avustukset.

Toimintakulut ylittyivät 831.000 eurolla. Ylitystä syntyi henkilöstökuluissa yhteensä 236.000 euroa. Merkittävin osuus henkilöstökulujen ylityksissä on erilaisilla sijaiskuluilla, sekä oppimisen tuen uudistuksen arvioitua suuremmilla kustannuksilla. Tätä ylitystä pystyttiin kompensoimaan osittain säästöillä muista henkilöstökuluista. Opetuksen järjestämisessä pyrittiin toimimaan niin, että sijaisuuksia aiheuttaneet muut poissaolot minimoitiin.

Palvelujen ostoissa ylitystä tuli n. 577.000 euroa, joka koostui pääosin sairaalakoulujen tukijakso- ym. järjestelyistä sekä ulos maksettavista kotikuntakorvauksista 241.000 euroa, kouluruokailukuluista 51.000 euroa, koulukuljetuksista 134.000 euroa sekä muista pienemmistä ylityksistä.

Lukion toimintakate oli 3.034.500 euroa. Toimintakate ylittyi hieman eli 80.400 eurolla (3,2 %). Kattoon ylittymistä selittävät kasvaneet palkka- ja sijaiskustannukset ja erityisesti ylioppilaskirjoituksiin liittyneet ICT-kustannukset.

Tulot ylittyivät 15.500 eurolla. Tulot koostuivat pääasiallisesti vuonna 2025 päättyneestä oppimisen tuen ja ohjauksen monivuotisesta hankerahoituksesta.

Kansalaisopiston toimintakate toteutui noin 29 000 euroa ylijäämäisenä. Ylijäämä vastasi lähes kokonaisuudessaan toimintatuottojen talousarviota suu-

rempaa toteumaa. Toimintatuotot toteutuivat arvioitua suurempina erityisesti kansalaisopiston varsinaisen toiminnan ja henkilöstökoulutuksen osalta.

Toimintakulut toteutuivat kokonaisuutena suunnitellusti. Vuokratkustannukset ylittyivät, koska opiston väistötilojen vuokratkulut arvioitiin talousarviossa liian pieniksi. Opiston muutto aiheutti budjetin ylityksen matkustus- ja kuljetuspalveluissa sekä materiaali- ja kalustohankinnoissa.

Henkilöstökulut puolestaan alittuivat, koska suunniteltuja opetustunteja toteutui arvioitua vähemmän. Myös taiteen perusopetus toteutui suunniteltua pienemmillä kustannuksilla.

Kirjastopalveluiden toimintatuotot olivat 26.700 euroa ja toimintakulut 1.269.300 euroa, toimintakate toteutui siis 39.700 euroa alijäämäisenä. Tuloja saatiin n. 4 % odotettua enemmän. Kirjastopalveluiden kustannukset ylittyivät noin 3 % mikä johtuu pääosin ICT-kustannuksista ja yleisestä kulujen noususta. Pääkirjaston peruskorjaus-omatoimiremontti aiheutti yllättäviä käyttötalousmenoja. Henkilöstökulut olivat noin 1 % odotettua pienemmät. Neljän henkilötövuoden jatkuva vaje on pyritty hoitamaan sisäisin järjestelyin sekä käytetty tukena oppisopimusopiskelijaa ja kuntouttavan työtoiminnan tekijää. Aineistonhankintamääräraha pieneni n. 11 % edelliseen vuoteen verrattuna. Tämä voi näkyä pidentyneinä varausjonoina ja aineiston elinkaaren lyhenemisenä. Kirjastoaineiston lainauskierto (lainaus / kokoelmat) oli kuitenkin hyvä. Kokonaislainaus nousi 21.5 % vuodesta 2024. Olemme myös pyrkiessämme hyödyntämään mahdollisimman hyvin e-aineistojen tuomia mahdollisuuksia. Tapahtumatuo-
tonto (johon sisältyvät myös kirjavinkkaukset ja tiedonhaun opastukset) on toteutettu nollabudjetilla ja hankeavustuksen tuella. Myös viestintä ja tiedotus ja on hoidettu nollabudjetilla.

Vapaa-aikapalveluiden budjetti muuttui oleellisesti vuoden 2025 aikana, kun tulosityksikön palveluihin tuli mukaan Hirviareenan toiminta. Tämä nosti vapaa-aikapalveluiden toimintakatteen 2,2 miljoonasta 3,2 miljoonaan euroon, mikä huomioitiin talousarviomuutoksena huhtikuussa (sivistyslautakunta 22.04.2025 § 38).

Vapaa-aikapalveluiden toimintakate vuonna 2025 toteutui 240.000 euroa ylijäämäisenä. Tämä johtui ennakoitua suuremmista tuloista sekä koko vuoden ajan jatkuneesta erittäin tiukasta menokurista.

Vapaa-aikapalveluille kertyi tuloja yhteensä 797.000 euroa, mikä oli 221.000 euroa enemmän kuin muutetussa talousarviossa. Tuottojen kasvu perustui erityisesti liikuntatilojen käyttötuottoihin sekä hankerahoitukseen. Harrastamisen Suomen mallin toiminta siirtyi vuoden 2025 aikana perusopetuspalveluista vapaa-aikapalveluihin, mikä lisäsi hanketuloja 34.000 euroa. Tilojen ja alueiden vuokratuotot ylittivät arvion yhteensä 110 000 eurolla, ja erityisesti kuntosalien tuotot kehittyivät ennakoitua vahvemmin. Hirviareenan toimintatuottoja kertyi 95 000 euroa, mikä oli 15.000 euroa talousarviota enemmän.

Vapaa-aikapalveluiden toimintakulut olivat yhteensä 3.835 000 euroa, mikä alitti talousarvion

19.000 eurolla. Henkilöstökulut olivat 1,04 miljoona euroa. Palvelujen ostoja kertyi 572.000 euroa. Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin kului yhteensä 217.000 euroa. Avustuksia jaettiin kulttuuri-, liikunta- ja nuorisojärjestöille 84.000 euroa. Muut toimintakulut olivat 1.921.000 euroa, joka koostui lähes yksinomaan sisäisistä vuokrista.

Toimintakulut pysyivät budjetoitua alemmalla tasolla tiukan taloudenpidon johdosta. Erityisesti loppuvuonna hankintoja karsittiin ja osa suunnitelluista toimenpiteistä jätettiin toteuttamatta. Korjaustoimenpiteistä tehtiin vain välttämättömät, turvallisuuden kannalta keskeiset. Talouden tiukkuudella on kuitenkin ollut seurauksensa: etenkin määräaikaisten työntekijöiden väheneminen ja sijaiskielto lisäsivät vakituisen henkilöstön työkuormaa ja heikensivät työssäjaksamista. Henkilöstön sairauspoissaolot lisääntyivät ja palveluihin tuli katkoksia ja epävarmuutta.

Arvio tulevasta kehityksestä

Hallintopalveluiden tuleva kehitys vaikuttaa tasaiselta. Muutokset tulevat enimmälti tulosyksiköiden muutosten kautta. Kun tulosyksiköt muuttavat ja kehittävät toimintaansa, vaikuttaa se heidän tuen tarpeeseensa. Tuki suunnitellaan yhteistyössä tulosyksiköiden kanssa. Entisestään tiukkenevat resurssit kunnan hyvinvointityöhönkin liittyen korostaa suunnitelmallisen ja tiiviin yhdyspintatyön tarvetta Keski-Suomen hyvinvointialueen ja laajasti muiden Laukaan alueen toimijoiden kanssa.

Varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä on hie-
man tasaantunut. Vuonna 2025 palveluverkkoa on laajennettu ainoastaan lisäämällä varhaiskasvatuspaikkoja Vehniän päiväkodille, johon on ollut useamman vuoden ajan paineita tilojen riittävyyden kanssa. Kirkonkylän alueella hoitopaikkojen täytössä on ollut nähtävissä väljyyttä, johon on reagoitu päättämällä väliaikaisen ryhmäperhepäivähoitokodin toiminta 31.12.2025. Lasten määrää ja palvelutarpeita seurataan jatkossakin tarkasti. Var-

haiskasvatuspaikat on oltava tehokkaassa ja taloudellisesti tarkoituksenmukaisessa käytössä. Palveluntarpeiden vähenemiseen on tarvittaessa reagoitava.

Perusopetuksessa Laukaassa on nähtävissä edelleen myös valtakunnallisesti vaikuttava syntyvyyden lasku ja oppilasmäärän väheneminen, joka näkyy tulevien 4-5 vuoden aikana niin, että koulunsa aloittaa joka vuosi n. 50-100 lasta vähemmän, kuin viimeisten 5-6 vuoden aikana. Tämä huomioidaan myös henkilöstö- ja virkarakennesuunnittelussa. Sen sijaan luokkien 7-9 opetuksen järjestämisessä tulee huomioida yläkoulujen oppilasmäärän lisääntyminen vielä lähivuosina. Ongelmalliseksi on osoittautunut oppimisen tuen uudistuksen vaikutukset opetuksen järjestämiseen ja luokkakoihin, ja tämän takia taloussuunnitteluunkin vaikuttava tarvittavan opetuksen määrän sekä ohjaajaresurssin suunnittelun ennakointi on haastavaa, ja saattaa johtaa kesken vuotta tehtäviin talousarvion muutosesityksiin.

Usean vuoden aikana tapahtunut menojen karsinta ja kohdentaminen vain välttämättömään, sekä pandemia-ajan aiheuttamat jäljet oppimisessa sekä oppilaiden hyvinvoinnissa aiheuttavat painetta henkilöstön työhön ja mitoitukseen, sekä oppimateriaalien ja kaluston uusimiseen. Näissä on merkittävästi tarvetta lisäresurssille tulevina vuosina. Toisaalta kouluun tulevien ikäluokkien pieneminen alkaa näkyä, ja toiminta on sopeutettava sen mukaisesti.

Lukiokoulutuksen valtakunnallinen opetussuunnitelma haastaa lukioita tiivistämään yhteistyötään työelämän sekä yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa. Yhteistyön täysimittainen käynnistäminen ei ole mahdollista ilman lukiokoulutukselle lisättävää opetusresurssia.

Valtakunnallinen opetussuunnitelma korostaa geneeristen taitojen merkitystä tulevaisuuden taitoina ja edellyttää niiden huomioimisen osana lukiokoulutusta. Geneeristen taitojen merkitys korostuu erityisesti työelämän kiihtyvässä muutoksessa.

Opetussuunnitelmassa korostetaan myös aiempaa tiiviimpää yhteistyötä oppiaineitten välillä. Uudistuksen tarkoituksena on, että opiskelija hallitsisivat oppiaineiden sisältöjen lisäksi aiempaa vahvemman yleissivistyksen, kestävänsä tulevaisuuden rakentamisen sekä paremmat jatko-opintovalmiudet. Tavoitteeseen päästään oppianerajat ylittävällä työskentelyllä. Oppiainerajat ylittävä yhteistyö edellyttää myös sitä, että yksittäisillä opetusryhmillä on yhtäaikaisesti apunaan useampia opettajia opetusresursseineen.

Kolmas uuden opetussuunnitelman ja lukiolain asettama velvoite on opiskelijoiden aiempaa yksilöllisempi oppimisen tuki ja ohjaus. Veloitteeseen ei ole mahdollista vastata ainoastaan mahdollisella ulkopuolisella rahoituksella. Opiskelijoiden lisääntyviin yksilöllisiin oppimistarpeisiin vastaaminen edellyttää sekä opetusresurssin että henkilöstön lisäystä.

Kansalaisopiston toimintaympäristöön liittyy epävarmuutta erityisesti mahdollisen valtionosuuden

heikentymisen sekä kunnan heikon taloustilanteen vuoksi. Taloudelliset rajoitteet voivat edellyttää toiminnan priorisointia ja resurssien tarkempaa kohdentamista. Jos resursseja vähenee, kurssitarjontaa voi joutua entisestään supistamaan, ja osallistujien mahdollisuudet oppia uutta, harrastaa ja tukea omaa hyvinvointiaan heikentyvät.

Samanaikaisesti kansalaisopistolla on merkittävä rooli alueen elinvoiman ja hyvinvoinnin tukijana. Monipuolinen kurssitarjonta edistää osaamisen kehittämistä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä eri ikäryhmissä. Kansalaisopiston kehittämissuunnitelma sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma ohjaavat toimintaa ja määrittävät kehittämisen suuntaa. Tulevaisuudessa opistolla voi olla entistä vahvempi rooli esimerkiksi elinikäisen oppimisen ja ennaltaehkäisevän hyvinvointityön alueilla.

Alueellinen yhteistyö muiden vapaan sivistystyön oppilaitosten, järjestöjen ja kuntatoimijoiden kanssa tarjoaa mahdollisuuksia toiminnan kehittämiseen, resurssien tehokkaampaan käyttöön ja palveluiden saavutettavuuden turvaamiseen. Yhteisten alueellisten hankemahdollisuuksien aktiivinen kartoittaminen ja hyödyntäminen on tulevina vuosina entistä tärkeämpää erityisesti kehittämistyön tukemiseksi.

Kirjastopalveluidenkin osalta kunnan heikko taloustilanne vaatii priorisointia sekä resurssien tarkkaa ja tilanteiden mukaan muuttuvaa kohdentamista. Suurimpia tiedossa olevia muutoksia on kirjastoautopalvelusta luopuminen sekä Leppäveden kirjaston muutto uusiin edullisempiin mutta pienempiin tiloihin. Keski-kimpassa valmistaudutaan uuden koko Keski-Suomea koskevan kirjastojärjestelmän hankintaan.

Kirjastohenkilöstön vähäisyys ja muut säästöjen tuomat muutokset aiheuttavat sen, ettei asiakastoi-veisiin voida vastata entiseen tapaan (esimerkiksi koulut, kirjastoauton asiakaskunta) eikä tapahtumia tuottaa aktiivisesti. Tämä aiheuttaa muutoksia myös kirjastojen palveluaikoihin. Voidaan kuitenkin olettaa, että kirjasto tulee olemaan suosituin ja käytetyin kulttuuripalvelu niin Laukaassa kuin koko Suomessa. Keski-kirjastojen strategia perustuu AKEPiken visioon, jonka pääelementit ovat: hyvän

elämän rakentaja, asiakkaiden näköinen kirjasto, tulevaisuuden osaaminen.

Vapaa-aikapalveluiden toimintaympäristöön vaikuttavat tulevana vuosina kuntalaisten ikärakenteen muutokset, talouden tiukkuus, palveluiden kysynnän kehitys sekä yhteiskunnallisen epävarmuuden ja kriisien vaikutukset. Vaikka lasten määrä kunnassa vähenee, nuorten osuus väestöstä pysyy vielä usean vuoden ajan korkeana, mikä korostaa tarvetta panostaa nuorten palveluihin. Myös ikääntyvien määrä kasvaa. Palvelutarpeen muutoksiin on pystyttävä reagoimaan joustavasti, ja resurssit on kohdennettava tehokkaasti.

Tiukka taloustilanne edellyttää toimintamallien kehittämistä, tilojen, henkilöstön ja kumppanuuksien tehokasta hyödyntämistä sekä uusien toimintatapojen kokeilua. Vapaa-aikapalveluiden tarjoama toiminta tukee kuntalaisten hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä merkittävästi suhteessa taloudelliseen panostukseen. Palveluiden tehtävänä

on huolehtia myös erityistä tukea tarvitsevista ryhmistä.

Palveluiden kyky edistää kuntalaisten hyvinvointia ja ehkäistä syrjäytymistä heikentyy, jos resurssit eivät ole riittäviä tai niitä ei pystytä kohdentamaan tarpeen mukaisesti. Kohdentaminen ja priorisointi edellyttävät riittävää, ajantasaista tietopohjaa päätöksenteon ja johtamisen tueksi, jotta palvelut voivat vastata muuttuvaan kysyntään ja tukea kuntalaisten hyvinvointia vaikuttavasti.

Nuoriso- ja liikuntatilat, leirit, kerhot, ryhmätoiminta ja yksilöllisen tuen palvelut tarjoavat konkreettisia mahdollisuuksia harrastaa, liikkua ja osallistua sekä kiinnittyä yhteisöön, ehkäistä syrjäytymistä, lisätä hyvinvointia ja elinvoimaa. Palveluiden merkitys korostuu erityisesti yhteiskunnallisesti epävarmoina aikoina, kuten kriisien, laajojen säästötoimien ja turvallisuushaasteiden keskellä.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sivistyspalvelut ovat hyvin pitkälle tarkkaan säädeltyjä. Toimintaa ohjaavat erilaiset lait ja asetukset sekä valtakunnallisesti määrätyt varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmat. Laukaan kunnan hallintosääntö ja sivistyslautakunnan päätökset ohjaavat päätöksentekoa. Palvelualueen esimiesten tehtäviin sisältyy valvontatehtävät ja se, että toiminnassa noudatetaan lakia ja asetuksia sekä hyvää hallintotapaa. Kaikki viranhaltijapäätökset, salaisia päätöksiä lukuun ottamatta, tuodaan tiedoksi sivistyslautakunnalle, joka osaltaan suorittaa sisäistä valvontaa. Ulkoista valvontatehtävää toteuttavat mm. aluehallintovirastot.

Työsuojelun toimintaohjelman mukaiset riskienhallintaan liittyvät toimenpiteet ovat turvallisen toiminnan perustana. Samoin läheltä piti-tilanteet dokumentoidaan ja lähetetään palvelualueen esimiehille. Näitä seurataan mm. työsuojelutarkastuksilla.

Hallintopalveluiden riskit sijoittuivat ja rajoittuivat lähinnä Kuntalan väistötilojen toimivuuteen. Hallin-

topalveluiden toimintaan kohdistuvat riskit ovat infrastruktuurin toimintahäiriöistä johtuvat toimintakatkokset. Hallintopalveluiden taloudelliset riskit ovat pieniä, sillä toimintatuotot ja menot ovat ennakoitavissa. Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä on huolehdittava sisäisten arviointi- ja seurantaprosessien sujuvuudesta, koska sillä on suora vaikutus hyvinvointityöstä saatavaan valtionosuuden hyte-lisäosaan. Kunnan supistuvat henkilöstöresurssit ovat myös riskitekijä hyvinvointityön tuloksellisuudelle.

Varhaiskasvatuksessa henkilöstön osalta suurimpia riskejä ovat sairauspoissaolojen lisäksi kuormittuminen. Henkilöstöä on vuoden aikana siirrelty varhaiskasvatusyksiköstä toiseen, joka aiheuttaa lapsille sekä työntekijöiden kannalta vaihtuvuutta.

Toiminnan kannalta riskinä on myös erilaiset turvallisuus- ja vaaratilanteet, joita seurataan säännöllisesti. Ohjeita pyritään päivittämään ja pitämään

ajan tasalla, mutta hallinnon henkilöstön vähyys aiheuttaa ohjeiden ajantasaisuuteen haasteita ja aikapainetta.

Perusopetuksen taloudellinen riskienhallinta keskittyy kuukausittaiseen talouden toteuman seurantaan, jota toteutetaan muutaman kuukauden välein myös lautakunnan toimesta. Havaittuihin poikkeamiin puututaan, syyt selvitetään ja tarvittaessa reagoidaan toimintaa muuttamalla tai tekemällä talousarviomuutosesityksiä.

Toiminnallinen riskienhallinta perustuu siihen, että kaikki lakisääteiset ja muut tarvittavat suunnitelmat ja varautumisjärjestelyt ovat ajan tasalla. Niitä seurataan ja arvioidaan vuosittain niin, että koulut tekevät toiminnastaan kokonaisvaltaisen toimintasuunnitelman jotka hyväksyy sivistyslautakunta, ja lukuvuoden päättyessä toimintasuunnitelman toteutumisen arvioinnit, jotka hyväksyy sivistyslautakunta. Arviointitietoja käytetään seuraavan vuoden toimintasuunnitelman pohjana.

Lasten tuen tarpeen kasvuun on vastattu kehittämällä rakenteita ja tarvittavin henkilöstöresurssein. Erityisen riskin muodostaa vuonna 2025 tapahtunut oppimisen tuen järjestelmän uudistus, jonka toimeenpano ja säädöstulkinnan ohjaus ei ole ollut yksiselitteistä. Kunnassa seurataan valtion ohjausta lain soveltamisessa ja toimintaa sopeutetaan tarvittavilta osin.

Lukiokoulutuksen järjestämiseen liittyvistä riskeistä keskeisin on kuntatalouden tiukkuus. Taloudellinen tilanne näyttäytyy Laukaassa siten, että valtakunnallisen opetussuunnitelman mukainen opetustarjonta ei ole mahdollinen. Opetustarjonnan suppeus vaarantaa muun muassa nuorten onnistumisen ylioppilaskirjoituksissa ja vaikeuttaa korkea-asteelle pääsyä.

Lukion valtakunnallinen opetussuunnitelma edellyttää myös tiivistä yhteistyötä korkea-asteen koulutuksen kanssa, muiden koulutustarjoajien kanssa sekä yhteistyötä elinkeinoelämän ja työelämän kanssa. Näihin yhteistyön velvoitteisiin ei tällä hetkellä ole mahdollista vastata ilman ulkopuolista rahoitusta.

1.8.2025 voimaan astunut lukiolaki ja päivitetty opetussuunnitelma korostavat oppimisen tuen ja erityisopetuksen järjestämisen velvoitetta. Tähän velvoitteeseen koulutuksen järjestäjän on niin ikään vastattava.

Koulutuksen järjestämiseen liittyvistä riskeistä on edellisten lisäksi syytä mainita kouluyhteisöä kohtaavat hätätilanteet ja uhkat. Tällaisia lukiokoulutuksen sujuvuuteen vaikuttavia asioita ovat esimerkiksi koronan kaltaiset epidemiat. Mahdollisiin uhiin valmistaudutaan opetushenkilöstöä ja opiskelijoita perehdyttämällä. Lisäksi poikkeavista opetusjärjestelyistä ja esimerkiksi ylioppilaskirjoitusten koejärjestelyistä tiedotetaan pikimmiten.

Kansalaisopiston sisäinen valvonta ja riskienhallinta kuuluvat osaksi kunnan hallinto- ja talousohjausjärjestelmää.

Taloudellinen riskienhallinta painottuu kuukausittaisen talouden toteutumisen seurantaan. Toimintaa sopeutetaan tarvittaessa talousarvion mukaiseksi. Kurssimaksujen laskutus, valtionosuuden perusteena olevien opetustuntien raportointi sekä hankinnat toteutetaan voimassa olevien ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

Toiminnallisen riskienhallinnan keskiössä ovat lakisääteisten ja muiden toiminnan kannalta olennaisien suunnitelmien ajan tasalla pitäminen ja niiden noudattaminen.

Toiminnan rahoitukseen kohdistuvat leikkaukset vaikuttavat kurssien toteutumiseen, opettajien saatavuuteen sekä opiskelijamäärien vaihteluun. Riskinä on, että opiston kyky toteuttaa suunniteltua toimintaa kunnassa elinvoimaa vahvistavana sekä hyvinvointia edistävänä ja ennaltaehkäisevänä toimijana heikentyy. Riskiä pyritään hallitsemaan ennakoinnilla, vaihtoehtoisilla järjestelyillä ja selkeillä vastuunjaoilla.

Kirjaston sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kunnan hallinto- ja talousohjausjärjestelmää. Riskienhallinnan välineenä toimii talouden toteuman säännöllinen seuranta ja toiminnan sopeuttaminen talousarvioon.

Pienenevä budjetti vaikuttaa kirjastotoimintaan. Toiminnan karsiminen näkyy koko kirjastotoiminnassa. Riskinä on se, ettei kirjasto voi kunnolla toteuttaa kirjastolain ohjaamaa toimintaansa. Riskiä pyritään hallitsemaan ennakoinnilla, suunnittelemalla vaihtoehtoisia toimintoja ja vahvistamalla yhteistyöverkostoja.

Vapaa-aikapalveluiden sisäinen valvonta ja riskienhallinta toteutetaan osana kunnan hallinto- ja taloudenohjausjärjestelmää. Rego-alustaa käytetään vaarojen ja riskien arviointiin sekä ilmoittamiseen. Taloudellinen riskienhallinta perustuu kuukausittaiseen talouden seurantaan, ja toimintaa sopeutetaan jatkuvasti talousarvion mukaisesti. Henkilöstöpolitiikka ja hankinnat toteutetaan voimassa olevien ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

Talouden tasapainottamistoimet ja henkilöstöressurssien rajallisuus vaikuttavat toiminnan toteutumiseen, mikä korostaa riskienhallinnan merkitystä palveluiden turvaamiseksi. Kohdentamisen, priorisoinnin ja ennakoinnin tulee perustua riittävään tietopohjaan, jotta palvelut voivat vastata muuttuvaan

kysyntään ja tukea edelleen kuntalaisten hyvinvointia. Henkilöstöriskejä ovat työkuormituksen kasvu, työhyvinvoinnin heikkeneminen ja sairauspoissaolojen lisääntyminen. Lisäksi henkilöstön osaamisen säilyttäminen ja perehdytys ovat keskeisiä, jotta palveluiden laatu voidaan turvata myös jatkossa ja vaihtuvuuksien aikana.

Toiminnallisen riskienhallinnan keskiössä ovat lakisääteisten ja muiden olennaisten suunnitelmien ylläpitäminen ja noudattaminen. Riskejä hallitaan ennakoinnilla, uusien toimintamallien suunnittelulla, vaihtoehtoisilla järjestelyillä ja selkeillä vastuunja-oilla. Laajassa liikuntapaikkaverkostossa ja nuorisotoiminnassa on huolehdittava turvallisuudesta ja tehtävä sen mukaisia jatkuvia toimenpiteitä ja hankintoja, mikäli toimintaa järjestetään. Ohjeita päivitetään uusien lakien, ohjeistusten, saatujen havaintojen ja palautteen perusteella. Ohjeiden ajantasaisuuden ja riittävän viestinnän varmistaminen on haasteellista henkilöstön vähyyden ja aikapaineiden vuoksi.

Graafit

Varhaiskasvatus

Tunnusluvut	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
Lapsia varhaiskasvatuksessa yhteensä *	1027	1050	1015	1003
- kunnallisessa varhaiskasvatuksessa	555	628	616	588
- yksityisessä ostopalveluissa	41	32	34	42
- palvelurahalla	431	390	350	373
Esiopetus yhteensä	208	192	190	207
- kunnallisessa esiopetuksessa	107	122	120	130
- yksityisessä ostopalvelussa	8	5	5	4
- palvelurahalla esiopetuksessa	93	65	65	73
Kerhotoiminta 2-5v, palveluraha	60	-	-	-
Lasten kotihoidon tuki, lapsia 31.12	206	193	150	203
Muille kunnille myydyt varhaiskasvatuspaikat	8	13	13	14
Muilta kunnilta ostetut varhaiskasvatuspaikat	7	3	6	7

*Lapsia varhaiskasvatuksessa yhteensä ei sisällä kerhotoiminnan lapsia.

Perusopetus

Oppilaskohtaiset kustannukset	TP 2022	TP2023	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Perusopetuksen oppilasmäärä luokat 1-9, tilastointipäivä/syyskuu.	2842	2873	2823	2680	2745
Vuosiviikkotunnit	5303	5433	5432	5168	5662
Koulujen esiopetuksen oppilaiden määrä tilastointipäivä/syyskuu	87	42	36	40	33
Esiopetuksen kustannukset euroa/esio- petuk- sen oppilas	8970	16366	11820	8951	9594
Kuljetusoppilaiden määrä	1018	986	970	960	905
Koulukuljetuskustannukset euroa / kuljetusop- pilas	1799	2104	2286	2278	2542
Kiinteistömenot euroa / oppilas	2929	2326	3565	3941	3904
Ruokapalvelumenot euroa / oppilas	588	663	730	726	728
Vuosiviikkotuntien määrä/oppilas	1,85	1,89	1,92	1,92	2,06
Kustannukset / vuosiviikkotuntia	4859	5311	6148	6409	6082
Perusopetuksen kustannukset euroa / oppilas	9066	10045	11680	12177	12545

Lukio

Opiskelijakohtaiset kustannukset	TP2022	TP2023	TP2024	TP2025
Opiskelijamäärä	281	286	287	278
Kurssien määrä (kokonaiskehys)	419	412	400	405
Kurssit/opiskelija	1,49	1,47	1,45	1,46
Kiinteistömenot euroa/opiskelija	2566	2498	3997	4111
Ruokapalvelumenot euroa/ opiskelija	442	488	534	537
Kustannukset euroa/opiskelija	8556	8906	10285	10915

Kansalaisopisto

KANSALAIISOPISTON SUORITTEET (käyttötalous)	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Vaikuttavuusnäkökulma				
KANSALAIISOPISTON SUORITTEET				
Opetustunnit yhteensä	6258	5600	5300	5202
Kurssilaisten määrä	2904	2631	2200	2506
Asiakasnäkökulma				
Opintoryhmien määrä	259	238	200	216
Opiskelijamäärä/opintoryhmä	11	11	12	12
Prosessinäkökulma				
VO=valtionosuus (valtionosuustunnit)	295.393	259.599	250.000	273.997
Käyttökustannukset/opiskelija (VO huomioiden)	158 (56)	174 (75)		193 (83)
Kustannukset/oppitunti (VO huomioiden)	73 (26)	82 (35)		93 (40)
TAITEEN PERUSOPETUS				
Vaikuttavuusnäkökulma				
Opetustuntien määrä	656	669	600	664
Kurssilaisten määrä	212	219	190	203
Asiakasnäkökulma				
Opintoryhmien määrä	21	21	19	22
Opiskelijamäärä/opintoryhmä	10	10	10	9
Prosessinäkökulma				
Käyttökustannukset/opiskelija	70	52		64
Kustannukset/oppitunti	23	17		20

Kirjasto

KIRJASTO	TP2024	TA2025	TP2025
Kirjastokäynnit	190 586*	200 000*	159 281
Aukiolotunnit	16 178	18 000	19 959
Lainaustapahtumat	295 763	500 000	358 327
Lainajaat	6588	6700	6 760
Lainat / asukas	16	18	19
E-aineistojen käyttökerrat	43 563	50 000	46681
käyttäjäkoulutusten lukumäärä (ennen ryhmien opetustunnit)	81	90	85
Tapahtumat	57	50	68

Kirjastoaineisto, kpl	99 032	99 000	98 950
Vuosihankinta, kpl	3306	3500	2 867
Bruttomenot / asukas (€)	69	66	67
Aineistomenot / asukas (€)	4	5	3,7

*tilastovirhe kävijälaskuriongelmien takia, liian suuret kävijämäärät

Vapaa-aikapalvelut

TUNNUSLUVUT	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Vapaa-ajan palvelut				
Henkilökunta: vakinaiset	10,5	11,77	19,5	11,9
Määräaikaiset: nuorisotalon kerho-ohjaajat, iltavalvojat, latujen ajajat, liikunnanohjaajat	36,72	13	26	16,4
Kesätyöntekijät, uimaopettajat, leiri- ja kerho-ohjaajat, kesämuusikot	48	32	30	58
Järjestö avustukset/määrä	26	34	32	45
Jaetut avustukset (€)	98000	90000	90000	84815
Terveysliikunta: osallistuneet/määrä	13 640	14 600	12 000	21 160
Leirit: osallistuneet/määrä	572	396	250	286
Uimakoululaiset, urheilu- ja kerhotoiminta/käyntikerrat sekä kyläillat ja järjestöpalaverit	2461	700	1500	6500
Vapaa-ajan tilapalvelut				
Liikuntasalit: käyttövuorot/viikko	289	272	340	350
Kuntosalit: käyntikerrat/vuosi	41 722	40 074	32 000	56 000
Multamäen leirikeskus: käyttöpäivät/vuosi	195	237	320	168
Nuorisopalvelut				
Nuorisotalot: käyttökerrat/nuorisotoiminta/vuosi	7 650	6000	8000	3300
Käyttökerrat, muut/vuosi	2 642	850	800	800

Investoinnit

Investointien toteutuminen 2025	Talousarvio 2025	Talousarvio-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma 2025	Poikkeama € talousarvioon	Poikkeama% talousarvioon
Sivistyspalvelut						
Sivistystoimen tieto- ja viestintätek. laitteet	50 000	-27 550	22 450	21 422	1 028	5 %
Koulujen piha- ja leikkivälineet	30 000	0	30 000	25 059	4 941	0 %
Vapaa-ajan olosuhteet	50 000	0	50 000	45 599	4 401	9 %
Pääkirjaston korjaus- ja muutostyöt	0	33 220	33 220	33 964	-744	-2 %
Sivistyspalvelut yhteensä	130 000	5 670	135 670	126 044	9 626	7 %

Sivistyspalveluiden investointivaroja leikattiin talousarviomuutoksen yhteydessä. Tieto- ja viestintätekniisten laitteiden investointivaraksesta euroa jäi käyttämättä 1.000 euroa. Investointivaraus käytettiin koulujen kaapelointien, tv-yhteyksien ja laitteiden päivittämiseen. Koulujen piha- ja leikkivälineiden investointivaraksesta 30.000 euroa jäi käyttämättä 5.000 euroa. Investointivaraus käytettiin Sydän-Laukaan ja Vehniän koulujen sekä leppäveden päiväkodin olosuhteiden parantamiseen.

Pääkirjaston peruskorjaushanke toteutui investointien osalta suunnitellusti, investointivaraus ylittyi 744 eurolla.

Vapaa-aikapalveluiden kohdentamattomalla määrärahalta toteutettiin lautakunnan hyväksymän suunnitelman mukaisesti kirkonkylän tekonurmen ympärysaidan jatkaminen sekä Vihtavuoren tekonurmen valaistuksen päivittäminen.

Kokonaisuudessaan sivistyspalveluiden investoinnit toteutuivat 9.600 euroa alle muutetun talousarvion.